

Sammanträde hållet av Östra Nylands välfärdsområdes råd för personer med funktionsnedsättning 8/2024

Tidpunkt	Onsdag 25.9.2024 kl. 16.30
Plats	WSOY-huset Mannerheimgatan 20 K, 06100 Borgå Nämndens möteslokal, 2 vån., eller Teams-förbindelse
Närvarande	Pauli Ritola, ordförande Hannele Käenaho-Virtala Maija Aatelo Minna Manninen Håkan Westerholm från kl. 17 Jonas Lindström Tuula Räikkönen på distans Janne Riekki på distans Ilona Koskenniemi
	Ira Kaijolehto, sekreterare
Besökare	Camilla Söderström
Frånvarande	Monica Ståhls-Hindsberg Jyrki Laakso Robert Almiala

Sammanträdet öppnades kl. 16.32.

1. Sammanträdets lagenlighet och beslutsförhet

De röstberättigade medlemmar som var närvarande konstaterades. Sammanträdet konstaterades vara lagenligt sammankallat och beslutsfört.

2. Rådet för personer med funktionsnedsättnings protokolls- eller promemoriapraxis/ Val av protokolljusterare

Till protokolljusterare valdes Maija Aatelo och Janne Riekki.

3. Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes.

4. Besökare förvaltningsdirektör Camilla Söderström

Rådet för personer med funktionsnedsättning; arbetets verkningfullhet, samarbete med tjänsteinnehavare och förtroendeorgan.

Den delaktighet som avses i lagen förverkligas endast pro forma om rådets utlåtanden, initiativ och ställningstaganden inte inverkar på tjänsteinnehavarnas förslag eller på beslutsfattandet. För att äkta delaktighet ska förverkligas och Östra Nylands råd för personer med funktionsnedsättnings sakkunskap ska gagna välfärdsområdets verksamhet.

Rådet för personer med funktionsnedsättning hade på förhand sammanställt frågor och diskussionsämnen med tanke på förvaltningsdirektör Camilla Söderströms besök:

1. Hur ska man utveckla processerna för handläggning av utlåtanden så att äkta delaktighet förverkligas?
Modell är processen för handläggning av fullmäktigemotioner.
2. Initiativ och ställningstaganden: hurdan är handläggningsprocessen, vem ansvarar med vilken tidsplan osv.?
3. Hur ska rådet för personer med funktionsnedsättning i fortsättningen involveras redan i beredningen av ärendena?

Förvaltningsdirektör Camilla Söderström till rådet för personer med funktionsnedsättning:

Processen för behandling av utlåtanden

- Utlåtanden begärs om ärenden som bereds för beslutsfattande och som har eller som påverkansorganet bedömer vara av betydelse med tanke på personer med funktionsnedsättning och de tjänster som de behöver.

- Man ska hänvisa till inlämnade utlåtanden i beredningstexten, ta ställning till deras innehåll, och utlåtandena ska föreligga som bifogat material till ärendet.

- Utlåtandet ändrar inte nödvändigtvis innehållet i det ärende som beretts eller beslutsförslaget.

Rådet för personer med funktionsnedsättning:

Rådet anser att frågor som rör personer med funktionsnedsättning inte beaktas redan av den anledningen att tjänsteinnehavarna saknar kunskap och egen erfarenhet i frågan.

Ofta kan en icke-handikappad person inte förstå även de små saker som har stor inverkan på funktionsnedsatta personers vardagliga verksamhet och smidighet i vardagen.

Det konstaterades att även viktiga saker kan utelämnas i beslut som har fattats i sista minuten, i brådskan.

Även av denna anledning skulle det vara allt viktigare att låta rådet för personer med funktionsnedsättning delta i processens behandlingsskede, så att de bästa lösningarna kunde fås med och så att ingen skulle behöva gräma sig över att någon viktig fråga saknas. Det sparar också tid och pengar.

Rådet för personer med funktionsnedsättning konstaterade att vissa av rådets ställningstaganden visserligen hade beaktats.

Initiativ och ställningstaganden

- I fortsättningen förs de till nämnden för ordnande av tjänsters lista För kännedom. Nämnden kan lägga till en skrivning om att "saken uppfattas som viktig" eller något dylikt i protokollet.

- Nämnden sammanträder ungefär en gång i månaden. Rådets initiativ och ställningstaganden skickas till sekreteraren Marja Lahti-Elers.

- Även protokollen kan på samma sätt skickas till nämnden för kännedom.

Den ansvariga tjänsteinnehavaren är närvarande vid rådet för personer med funktionsnedsättnings sammanträden, så det finns en direkt diskussionskontakt.

Rådet för personer med funktionsnedsättning:

rådet anser att detta är ett utmärkt tillvägagångssätt.

I fortsättningen skickas också protokollen förda vid Östra Nylands råd för personer med funktionsnedsättning till nämndens sekreterare Marja Lahti-Elers.

Jämförelse invånarinitiativ, fullmäktigemotion

- En **medlem** i ett välfrädsområde har rätt att ta initiativ i frågor som gäller välfrädsområdets verksamhet. Initiativtagarna ska informeras om de åtgärder som vidtagits med anledning av ett initiativ.

- Initiativet behandlas av den myndighet inom välfrädsområdet som har behörighet att fatta beslut i det ärende som initiativet avser (tjänsteinnehavare eller organ).

- Fullmäktige ska minst en gång om året underrättas om de initiativ som har tagits i frågor som hör till fullmäktiges kompetens och om de åtgärder som har vidtagits med anledning av initiativen.

- Välfrädsområdesstyrelsen ska årligen före utgången av april lägga fram en förteckning för välfrädsområdesfullmäktige över de motioner som fullmäktigeledamöterna lagt fram och som remitterats till välfrädsområdesstyrelsen och vars behandling

välfrädsområdesfullmäktige inte hade avslutat före utgången av föregående år. Samtidigt ska det meddelas vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av dem. Välfrädsområdesfullmäktige kan konstatera vilka av motionerna som är slutbehandlade.

- Social- och hälsovårdssektorn ska få en särskild förvaltningschef (eller dylikt) som ansvarar för beredningen av ärenden för nämnden.

Tjänsteinnehavaren ska se till att delaktigheten i ärendena har beaktats innan ärendet förs till beslutsfattande.

I personalplanerna finns dessutom en ny delaktighetskoordinator som ska fungera som sekreterare och koordinator för påverkansorganen.

Rådet för personer med funktionsnedsättning: rådet tog upp sitt initiativ om tillgängligheten vid Söderkulla hälsostation i Sibbo, något som rådet för personer med funktionsnedsättning inte hade fått respons på och inte heller information om hur ärendet hade framskridit.

Ilona Koskenniemi beklagade saken eftersom det i detta fall hade skett ett mänskligt misstag i informationsgången; reparation av fastigheten är

fastighetsägarens sak, och välfärdsområdet hade inte fått information om saken.

Nu har nödvändiga reparationer gjorts i fastigheten.

Dessutom önskade Maija Aatelo att man på Östra Nylands välfärdsområdes webbplats skulle publicera ett strukturdiagram över områdets organisation för att underlätta klienternas tillgång till information; vem som är ens kontaktperson i personalen, den anställdes chef osv.

Minna Manninen föreslog att klientbesluten också skulle skickas digitalt till klienten om han eller hon så önskar.

Rådet för personer med funktionsnedsättning ansåg att det är ytterst viktigt att klienterna inom funktionshinderservicen ska kunna lämna in sina ansökningar digitalt.

5. Uppföljning av beslut från tidigare sammanträden till den del ärendet inte står på dagordningen som en särskild punkt

- 5.1 Nämnden för ordnande av tjänster har avslagit begäran om omprövning av anvisningen om färdtjänst /Pauli Ritola, Tuula Räikkönen och Jonas Lindström samt Maija Aatelo. Maija Aatelo meddelade att hon inte längre går vidare med sin besvärprocess till förvaltningsdomstolen. Tuula Räikkönen konstaterade att HFD har fastställt riktlinjer i fråga om ledsagare, men att saken inte hade korrigerats i anvisningarna. De som framställt begäran om omprövning har ännu inte beslutat om de skulle gå vidare med sina besvär till förvaltningsdomstolen. Begäran om omprövning gällde bland annat punkterna ledsagarservice i anslutning till färdtjänst enligt handikappserviceelagen samt störningssituationer i färdtjänsten; i begäran om omprövning yrkades att en person med funktionsnedsättning ska få vara ledsagare till en annan person med funktionsnedsättning, såsom en person utan funktionsnedsättning kan vara det, utan att behöva använda sig av färdtjänstresor som beviljats honom eller henne och utan att självriskandelen betalas för samma resa.

Ilona Koskenniemi berättade att förarna är ovilliga att ta emot sådana resebeställningar, eftersom de anser att situationen är orättvis, då de blir tvungna att bistå både klienten och assistenten utan att få något specialarvode.

Ilona Koskenniemi berättade att man har försökt diskutera saken med förarna, men man måste medge att man inte har kunnat påverka tjänsten. Maija Aatelo kommenterar att det assistanstillägg som antecknats i klientprofilen endast gäller en mycket liten del av färdtjänstens klienter. Rådet för personer med funktionsnedsättning har inte krävt att agerandet som ledsagare ska godkännas i sådana situationer, utan i situationer där en färdtjänstklient som fungerar som ledsagare inte behöver hjälp utöver sedvanlig kundservice. Föraren går alltså inte miste om något assistanstillägg, eftersom något sådant inte har fastställts i klientprofilen.

Tuula Räikkönen kommenterar att det känns som om man strävade efter att sudda ut problemen snarare än att lösa dem. De statistiska uppgifter som kundpanelen fått förtäljer om stora problem, bland annat i augusti har över 300 beställningar blivit obesvarade, men i statistiken beror de bara på "av annan orsak inte körd". Ett sådant antal icke omskötta transportbehov är oacceptabelt, och orsakerna måste redas ut mera detaljerat så att de ska kunna undanröjas i framtiden. Enligt uppgifter som rådet för personer med funktionsnedsättning har tillgång till gäller problemet särskilt invalidtaxibilar som beställts på förhand samt beställningar till glesbygdsområden. Dessutom betonade rådet för personer med funktionsnedsättning att man i anvisningarna bör lägga till rätten att beställa taxi av en annan tjänsteleverantör, om inte beställningscentralen kan ordna transporten.

- I ledningssystemet för transportererna har man inte i tillräckligt hög grad beaktat ett tryggt genomförande av transporten. Problemet är speciellt markant på kvällen/natttid. Många gånger har en person med funktionsnedsättning råkat ut för en farlig situation när den beställda transporten inte har anlänt. Det har gjorts flera reklamationer om förarna i just detta ärende.

Tuula Räikkönen konstaterade att det skulle vara bra att få saken i skick och servicen att fungera ännu när inga större personskador har inträffat.

5.2 Initiativ till fullmäktige om utarbetande av en tillämpningsanvisning för funktionshindersservicen.

Maija Aatelo håller på att ta reda på om det finns en eller flera fullmäktigeledamöter som skulle kunna lämna in en fullmäktigemotion i ärendet.

- Ilona Koskenniemi meddelade att man har börjat bereda denna anvisning och att arbetsgruppen skulle behöva tre personer från rådet för personer med funktionsnedsättning. Arbetsgruppen sammankommer 28.10.2024 klockan 13 i Teams.

Pauli Ritola (ordf.), Maija Aatelo (vice ordf.), Tuula Räikkönen (vice ordf.), Jonas Lindström (representant för de synskadade) och Håkan Westerholm (representant för de hörselskadade) anmälde sitt intresse. Ilona Koskenniemi sade att hon skulle föra saken vidare.

Det konstaterades att ett initiativ inte längre behövdes i den förändrade situationen.

5.3 Lägesrapport om hur korrigeringen av självriskerna framskrider.

- Ilona Koskenniemi meddelade att frågan fortfarande diskuteras i arbetsgruppen och att Maritta Koskinen tar kontakt med rådet för personer med funktionsnedsättning.

6. Utlåtanden som avgetts

Finns inte.

7. Begäran om att rådet för personer med funktionsnedsättning ska avge utlåtanden

Det finns inga öppna förfrågningar med begäran om utlåtande.

Paus kl. 18.00–18.13 på teckenspråkstolkarnas begäran.

8. Initiativ och ställningstaganden utformade av rådet för personer med funktionsnedsättning på eget initiativ

- 8.1 Lägesrapport om inlämnade initiativ och ställningstaganden
- Tillgängligheten vid Sibbo hälsostation
Gicks redan igenom.
 - Självrisk i färdtjänsten enligt handikappservicelagen
Gicks redan igenom.
 - Övrigt
Avgränsning av covid-läkemedel.
- 8.2 Inkluderande av rådet för personer med funktionsnedsättning
- Rådet för personer med funktionsnedsättning tar ställning till om det ska inlämna ett initiativ till fullmäktige, styrelsen eller nämnden för ordnande av tjänster om att välfärdsområdet bör utse arbetsgrupper för att bereda utarbetandet eller uppdateringen av de verksamhets-, tillämpnings- och kundanalyser som förutsätts i den nya funktionshindersservicelagen och att rådet bör ombes utse representanter till alla arbetsgrupper. Representanterna behöver inte vara medlemmar i områdets råd för personer med funktionsnedsättning.
- Det beslutades att beredningsarbetsgruppen vid rådet för personer med funktionsnedsättning ska lägga fram ett förslag till initiativ för välfärdsområdesfullmäktige och sända det för kommentarer till de övriga rådsmedlemmarna före nästa sammanträde som hålls av rådet för personer med funktionsnedsättning.

9. Resuméer av fullmäktiges och nämndernas sammanträden

- 9.1 Välfärdsområdesfullmäktige 27.8 / Maija Aatelo
- Inga ärenden som gäller personer med funktionsnedsättning.
- 9.2 Välfärdsområdesstyrelsen 29.8, 12.9 / Pauli Ritola
- Ansaret för koordineringen av de svenskspråkiga tjänsterna i tvåspråkiga områden har i lagen om välfärdsområden fastställts höra till Egentliga Finlands välfärdsområde, det vill säga Varha.
- 9.3 Nämnden för ordnande av tjänster 4.9 / Maija Aatelo
- Utöver begäran om omprövning (se 5.1) förkastade nämnden också SDP:s och De grönas fullmäktigegrupperns gemensamma fullmäktigemotion om att ansvaret för färdtjänst enligt handikappservicelagen ska uppfyllas.

- 9.4 Nämnden för utveckling och samarbete 11.9 / Pauli Ritola
- Inga ärenden som särskilt gäller personer med funktionsnedsättning.
- 9.5 Nationalspråksnämnden, inget sammanträde / Håkan Westerholm
- 9.6 Nämnden för beredskap och säkerhet 10.9 / Håkan Westerholm
- Håkan Westerholm berättade att han hade kommit en halv timme för sent till sammanträdet på grund av problem med att få en teckenspråkstolk.
- Inga ärenden som särskilt gäller personer med funktionsnedsättning.
- Håkan Westerholm berättade att han som representant för rådet för personer med funktionsnedsättning både i äldrerådet och i ungdomsfullmäktige ombads lämna sammanträdet under behandlingen av övriga ärenden. Det väckte förvåning, eftersom de inte fick veta varför de var tvungna att avlägsna sig.

Rådet för personer med funktionsnedsättning beslutade att ordförande Pauli Ritola skulle utreda varför man hade gjort så. Under punkten Övriga ärenden på föredragningslistan behandlas inte beslutsärenden, och i övriga nämnder har representanterna för påverkansorganen fått följa sammanträdet som vanligt.

10. Anmälningsärenden

- 1.1. Handikappkraft! tors. 29.8 kl. 16 i Helsingfors, Maija Aatelos rapport från tillställningen. Antalet deltagare var hisnande nästan 400.
- 1.2. Historiens maktlösa – Handikapphistoriska perspektiv, seminarium i Helsingfors ons. 11.9 kl. 15–19, Maija Aatelos rapport om ett kultur- och kulturforskningsbetonat evenemang
- 10.1 Regionala Hyte-förhandlingar 3.10 / Pauli Ritola som representant för Lapträsk. Borgå bad inte rådet för personer med funktionsnedsättning utse en representant. I övriga kommuner finns ingen information om varför personer med funktionsnedsättning inte är med.
- 10.2 Nätverket för funktionhindervisning fredagar 4.10, 25.10, 8.11, 29.11 och 13.12 kl. 9–12, aktuell information om handikappservice
- 10.3 Vates-stiftelsens Disability Employment Forum 9.10.2024
- 10.4 Projekt för hållbar tillväxt, styrgruppen 31.10.2024 / Pauli Ritola
- 10.5 Handikappforums nätverksmöte för medlemmar i välfärdsområdenas råd för personer med funktionsnedsättning 25.11. kl. 16.30–19
- 10.6 EU:s Annual Conference on the Rights of Persons with Disabilities 2024 mån.–ons. 25–27.11.2024 på förmiddagar
- 10.7 Borgå råd för personer med funktionsnedsättning: Internationella funktionshinderdagen 3.12 kl. 14–16 på huvudbiblioteket i Borgå.

Maija Aatelo önskade att alla medlemmar i rådet för personer med funktionsnedsättning skulle anmäla aktuella händelser så att de kan införas på listan.

11 Övriga ärenden

Funktionshindersservicen

- Ilona Koskenniemi berättade att man kommer att konkurrensutsätta boendeservicen i två etapper. Därför kommer klienterna att få bland annat en Webropol-enkät. Ilona Koskenniemi försäkrade att invånarnas boende i de nuvarande servicehusen i regel inte kommer att förändras till följd av konkurrensutsättningen. Efter konkurrensutsättningen placeras de nya boende på ställen som tillhör konkurrensutsättningens vinnare.

Kundpanelen

- Ilona Koskenniemi berättade att kundpanelens verksamhet kommer att upphöra. Det kommer att ske viktiga förändringar i panelernas verksamhet och deras uppgiftsbeskrivning utvidgas. Ändringarna har att göra med att man strävar efter att få till stånd en enhetlig verksamhet med alla andra paneler.

Lagen om funktionshindersservice

- Hanna Kaunisto är från och med 1.10 ansvarsområdesdirektör för familje- och socialarbete.

12 Kommande sammanträden, sammanträdesplatser och besökare

Onsdag 30.10.2024 kl. 16.30 / Hanna Kaunisto

Onsdag 11.12.2024 kl. 16.30

Föreslagna besökare på följande sammanträden:

– funktionshindersservicens tillgänglighetsexpert Jukka Suhonen

13 Sammanträdet avslutas

Ordföranden avslutade sammanträdet kl. 19.07.

Pauli Ritola
ordförande

Ira Kaijolehto
sekreterare

Protokolljusterare

Maija Aatelo och Janne Riekki

Detta protokoll har signerats elektroniskt

Sändlista

Hannele Käenaho-Virtala
Håkan Westerholm
Janne Riekk
Jonas Lindström
Jyrki Laakso
Maija Aatelo vice ordförande
Minna Manninen
Monica Ståhls-Hindsberg
Pauli Ritola ordförande
Robert Almiola
Tuula Räikkönen vice ordförande

Ilona Koskenniemi
Maritta Koskinen